

**Propuneri de subiecte pentru lucrarea de doctorat
în filologie**

a) LINGVISTICĂ GENERALĂ, TEORIE LINGVISTICĂ, FILOSOFIA LIMBAJULUI, ISTORIA IDEILOR LINGVISTICE

- Dimensiuni ale logosului la filosofi greci presocratici
- Probleme de filosofia limbajului în dialogurile lui Platon
- Aristotel și problemele limbii
- Semiologia stoicilor
- Noțiuni teoretice privitoare la limbă și limbaj la gramaticieni latini târzii
- Noțiuni teoretice privitoare la limbă și limbaj la Cicero
- Noțiuni teoretice privitoare la limbă și limbaj la Varro
- Locul problematicii lingvistice în sistemul artelor liberale în cultura antică
- Sfântul Augustin, semiolog
- Teorii lingvistice implicite în Patristică
- Semantica scolastică între logică și teoria limbajului
- Limbaj/metalimbaj la Thomas de Aquino și la alți autori scolastici
- Teorii despre originea limbajului în secolul al XVIII-lea
- Elemente teoretice în lucrările filologico-lingvistice ale reprezentanților Școlii Ardelene
- Elemente teoretice în gândirea lingvistică a lui Timotei Cipariu
- A. Philippide despre cauzele schimbărilor lingvistice
- Elemente comune și divergențe în gândirea lingvistică a lui G. Ivănescu și Eugenio Coseriu
- I. Jordan, lingvist și filolog. Studiu monografic
- H. Mihăescu, lingvist și filolog. Studiu monografic
- Receptarea ideilor lui Wilhelm von Humboldt în cultura românească
- Bazele istorice ale lingvisticii integrale coseriene
- Contribuția lui Eugeniu Coșeriu la crearea semanticii structural-funcționale
- Semantică funcțională și semantică cognitivă. Studiu comparativ

b) ISTORIA LIMBII ROMÂNE LITERARE

- *Herodotul* de la Coșula și traduceri moderne din Herodot. Studiu comparativ
- Greșeală și normă în lexicul românesc actual
- Particularități stilistico-retorice ale publicisticii eminesciene
- Concepția lui G. Ivănescu cu privire la începuturile și evoluția limbii literare românești
- Concepția lui G. Ivănescu cu privire la baza dialectală a românei literare
- Concepția lui Ion-Budai Deleanu cu privire la limba literară
- Conceptul de limbă literară în gramaticile românești
- Neologismul latino-roman în vechea română literară
- Regionalismul în lexicografia românească
- Exprimarea modalității verbale (a aspectului verbal etc.) în limba română veche
- Microsistemul pronominal în limba română veche
- Microsistemul verbal în limba română veche
- Inventarul conjucțiilor subordonatoare (sau coordonatoare) în vechea română literară. Geneză, funcționalitate
- Textele românești de inspirație calvină în secolul al XVII-lea. Studiu filologico-lingvistic
- Interferențe lingvistice greco-române în secolele al XVII-lea — al XVIII-lea
- Creativitate lexicală în literatura română veche (Dosoftci, Cantemir ș.a.)
- Evoluția limbii române literare în versiuni succesive ale aceluiași text (*Mărturisirea ortodoxă, Mântuirea păcătoșilor, Mărgăritare* etc.)
- Text și intertext la cronicarii moldoveni (sau munteni)
- Pragmatica pronumelui în vechea română literară
- Elemente de limbă vorbită în vechea română literară. Abordare pragmatică

- Microsistemul adverbelor relative în limba română. Abordare istorică și sistematică
- Microsistemul conjuncțiilor subordonatoare în limba română. Abordare istorică și sistematică
- Microsistemul conjuncțiilor coordonatoare în limba română. Abordare istorică și sistematică
- Microsistemul cliticelor în limba română. Abordare pragmatică
- Elemente de limbă vorbită în vechi documente românești. Abordare pragmatică
- Universul patristic în școala paisiană de la Neamț. Studiu filologico-bibliologic
- Varianta liturgică a stilului bisericesc al românei literare
- Varianta biblică a stilului bisericesc al românei literare
- Varianta teologic-sapientțială a stilului bisericesc al românei literare
- Dinamica inovației în stilul bisericesc al românei literare
- Semantica verbului în veche română literară
- Funcția modelului latin în modernizarea și normarea românei literare moderne

c) STUDII BIBLICE

- Nume de țări și popoare în *Biblie*. Studiu comparativ-istoric
- Stilizarea citatului biblic în literatura română veche
- Aspecte confesionale în tradiția biblică românească și implicațiile lor stilistice și traductologice
- *Bestiarium biblicum*. Numele de animale în tradiția biblică românească
- Expresii și sintagme de origine biblică în română. Geneză, dinamică, tipologie
- Opțiuni stilistice în trei versiuni biblice din secolul al XVII-lea (*Biblia de la 1688, Ms. 45 și Ms. 4389*)
- Cuvinte de origine ebraică în lexicul românesc
- Cuvinte de origine greacă în lexicul biblic românesc
- Versiuni ne-tradiționale ale *Bibliei* în limba română
- Adaptarea toponimiei biblice în limba română
- *Noul Testament* în limba română. Studiu filologico-bibliologic
- *Psaltirea* în limba română. Studiu filologico-bibliologic
- *Biblia* lui D. Cornilescu. Studiu filologico-lingvistic
- *Biblia* lui Ion Heliade-Rădulescu. Studiu monografic
- *Biblia* lui Costache Aristia. Studiu monografic
- *Bibliile* „britanice” românești. Studiu monografic
- Semantism biblic în limbile română și germană (respectiv engleză, franceză, italiană, spaniolă)
- Semantism biblic în limbile română și greacă (respectiv latină sau slavonă)

d) SEMANTICĂ ȘI LEXICOLOGIE

- Începuturile terminologiei gramaticale românești
- Terminologia culinară românească
- Terminologia economică românească
- Terminologia matematică românească
- Terminologia informatică în româna actuală
- Evoluția terminologiei bisericești în versiunile succesive ale *Liturghierului* (sau *Mineelor*, *Triodului* etc.)
- Creativitate lexicală în terminologia filosofică actuală
- Câmpul semantic al trăsăturilor umane pozitive (sau negative) în limba română

e) ONOMASTICĂ

- Adaptarea numelor proprii greco-latine în limba română. Etape istorice, mecanisme, rezultate
- Adaptarea numelor de țări și popoare în limba română
- Stratouri istorice ale onomasticii personale românești

f) INTERFERENȚE LINGVISTICE ȘI TRADUCTOLOGIE

- Interferențe lingvistice româno-italiene
- Interferențe lingvistice româno-spaniole
- Interferențe lingvistice româno-ruse
- Receptarea scrierilor Sfinților Părinți greci în cultura românească. Studiu filologic
- Receptarea scrierilor Sf. Vasile cel Mare în cultura românească
- Receptarea epopeilor homerice în cultura românească
- Receptarea operei lui Virgiliu (sau Horațiu) în cultura românească
- Receptarea operei lui Cicero în cultura românească
- Receptarea operei istoricilor greci în cultura românească
- Receptarea operei tragicilor greci în cultura românească

- Receptarea operei istoricilor latini în cultura românească
- Receptarea operei lui Goethe în cultura românească
- Receptarea operei lui Shakespeare (sau Byron) în cultura românească
- Receptarea operei lui Victor Hugo (sau Ch. Baudelaire) în cultura românească
- Receptarea operei lui Dostoievski (sau Pușkin, Cehov, Tolstoi) în cultura românească
- Receptarea poeziei italiene (spaniole, ruse, italiene etc.)
- Interferențe lingvistice româno-germane în scrierile reprezentanților Școlii Ardelene
- Interferențe lingvistice româno-germane în presa românească din Transilvania (sau Bucovina)
- Ion Heliade-Rădulescu, traducător. Studiu monografic
- Mihai Eminescu, traducător. Studiu monografic
- Dumitru Stăniloae, traducător din Patristică. Studiu monografic
- Ștefan Augustin Doinaș, traducător. Studiu monografic
- Alexandru Philippide, traducător. Studiu monografic

g) FILOLOGIE

- Ediție de text și studiu filologico-lingvistic pentru un text românesc vechi (secolele al XVI-lea — al XVIII-lea), în vederea publicării în seria «Fontes Traditionis» a Editurii Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.